

me og el, lønninger, ja, hele driften af SFO'erne sammen med forældrenes betaling. Hvis friskolerne lukker, fordi økonomien ikke kan hænge sammen, og det kan den ikke i dag, ja, så får det offentlige samtidig en øget udgift på millioner af kroner.

Derfor synes vi, at Kristeligt Folkepartis ønske om opbakning til friskolernes SFO'er, så de får en lille stigning på 25 pct. i tilskud, er meget rimeligt og beskedent. Dette er en udgift på ca. 36,6 mio. kr. pr. år. Det er et lille løft til de frie skoler og langt under de 200 mio. kr., som det offentlige sparer ved at tage børnene i de private skolars SFO'er.

Det helt korrekte ville jo i forhold til den oprindelige aftale være at bede om 75 pct. af det tilskud, som folkeskolernes SFO'er får, men det ville være en udgift på 172 mio. kr. pr. år, og et sådant beløb har vi ikke fantasi til at forestille os, at vi kunne få tilslutning til nu og her og på én gang.

Og vi har da overhovedet slet ikke fantasi til at tænke på totalt at ligestille folkeskoler og friskoler, som V og K i B 87 lægger op til; det synes jeg nærmest er totalt ude af balance, det mener vi er at gå for langt, det er ren overbudspolitik, et paradeforslag, som man godt ved på forhånd, at man ikke kan få vedtaget. Jeg kan slet ikke begribe, at V og K kan finde på at forlange et 100 pct. tilskud. Det virker ikke særlig økonomisk ansvarligt, og det fratager jo nærmest forældrene ansvaret.

Kristeligt Folkeparti har netop arbejdet meget grundigt med dette forslag, for at det skulle være så afbalanceret og rimeligt til alle sider som muligt, men total ligestilling, nej, det kan Kristeligt Folkeparti ikke være med til. Vi mener, at det godt må koste noget at vælge selv, det må godt koste noget at bevare friheden, og det er jo faktisk også det, de frie skoler selv ønsker, fordi en total økonomisk ligestilling nemt ville kunne medføre en total offentlig styring.

Men 13.000 kr.s forskel pr. barn pr. år er altså for meget. Det er udtryk for en så stor forskelsbehandling, at det kun kan begrundes med et ønske om at give folkeskolen en pædagogisk fortrinssstilling og det offentlige en økonomisk besparelse, og det er lige ved at gøre det frie skolevalg til en illusion.

Midt under arbejdet med dette forslag blev der sidste efterår arrangeret en konference i Odense vedrørende SFO i friskolerne, og under denne konference luftede jeg det forslag, som er indeholdt i B 81. Flere partiers ordførere var til

stede, og der var en generel opbakning til forslaget.

Derfor håber jeg naturligvis også, at den tilslutning, som blev givet på denne konference og også her i salen i dag, bliver holdt fast under behandlingen af det konkrete forslag og under finanslovforhandlingerne for 2001, for det er her, vi vil søge at finde pengene til de private skolars SFO'er.

Tak for en god debat.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 89:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning m.m.

Af Brian Mikkelsen (KF) og Gitte Lillelund Bech (V) m.fl.

(Fremsat 8/2 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Lad mig med det samme sige: Regeringen kan ikke tilslutte sig forslaget om at ophæve kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning. Men jeg kan oplyse, at vi i de kommende måneder ser nærmere på udformningen af denne pligt men henblik på en revision af den gældende bekendtgørelse og de nuværende vejledninger på området. Det indgår som en del af indholdet i den netop udsendte rapport fra

regeringen med titlen »Bedre Integration – En samlet Handlingsplan«.

Tilsvarende gælder for den del af beslutningsforslaget, der handler om at styrke danskundervisningen, om øget anvendelse af dagtilbud til førskolebørn; også de emner er med i regeringens handlingsplan, om end i en lidt anden form end i beslutningsforslaget.

Vi har i de senere år her i Tinget adskillige gange behandlet spørgsmålet om at afskaffe modersmålsundervisningen eller i hvert fald afskaffe den kommunale forpligtelse. Så sent som den 10. februar 2000 drøftede vi beslutningsforslag nr. B 70 fra Dansk Folkeparti om afskaffelse af modersmålsundervisningen. Der er reelt intet nyt i det foreliggende forslag sammenlignet med det tidligere, og jeg kan grundlæggende forholde mig til og henholde mig til, hvad jeg selv og min forgænger på regeringens vegne har sagt under tidligere behandlinger af tidligere forslag.

Hertil kommer som det egentlige nye, at regeringen, som jeg har nævnt, for nylig præsenterede en samlet handlingsplan for integration, som bl.a. indeholder konkrete initiativer, der skal styrke modersmålsundervisningen og danskundervisningen. Jeg gjorde den 10. februar 2000 under førstebehandlingen af B 70 opmærksom på, at modersmålsundervisning ikke er en hindring for, at tosprogede børn lærer dansk, men at et veludviklet modersmål tværtimod giver de børn de bedste betingelser for, at de tilegner sig endnu et sprog. Som jeg nævnte, lægger vi også den forudsætning til grund, når det drejer sig om sprogundervisning af børn med dansk som modersmål, og der findes faktisk ganske megen forskning, som understøtter det.

Som et eksempel på det nyeste, der er sket, vil jeg henvise til, at Københavns Kommune og Danmarks Lærerhøjskole her i begyndelsen af året har udgivet en rapport med titlen »Det bedste, Københavns Kommune har foretaget sig hidtil«. Rapporten beskriver og evaluerer de sproggruppeforsøg, der er forløbet i perioden 1996-99, og rapporten indeholder en forskningsbaseret evaluering, der viser, at modersmålsundervisning i koordination med den øvrige undervisning fremmer elevernes integration og deres forståelse af det danske sprog. Til nærmere forklaring kan jeg fortælle, at den beskrevne ordning går ud på, at man i skoledistrikter med en meget stor andel børn af indvandrere og flygtninge har oprettet særlige

klasser for f.eks. tyrkiske elever. I de klasser er modersmålsundervisningen i meget vidt omfang blevet integreret i den øvrige undervisning, og ifølge evalueringen har denne undervisningsform givet klart gode resultater. Hvorvidt tilegnelsen af dansk forbedres ved, at det beløb, der i dag går til modersmålsundervisning, anvendes til mere danskundervisning, er det vanskeligt at sige noget om. De to ting lader sig efter min opfattelse slet ikke sammenligne, og jeg vil også fremhæve, at hensynet til elevens sproglige udfordring langt fra er den eneste begrundelse for modersmålsundervisning.

Det er vigtigt for mig, at indvandrere, flygtninge og deres børn ikke føler, at de møder en helt fremmed verden i skolen, og det vil i den forbindelse være en stor fordel, om skolen kan tilbyde dem nogle timers undervisning på deres eget sprog. Er der etableret modersmålsundervisning på stedet, vil indvandrere og flygtninge kunne møde lærere, der taler deres eget sprog og samtidig er fortrolige med danske forhold og den danske kultur og kan fungere som brobyggere. En forudsætning for, at modersmålslærerne kan være brobyggere, er naturligvis, at de både kan tale dansk og har en supplerende dansk-pædagogisk uddannelse, og de forudsætninger har alle modersmålsundervisere desværre ikke i dag. Men det er et område, jeg meget gerne vil se på, for jeg tror, at vi kan gøre det bedre.

Modersmålsundervisning i den form, som jeg går ind for, skal bl.a. have til formål at beskrive og sammenligne den kulturbaggrund, som findes i såvel Danmark som det land, man oprindeligt kommer fra. Det vil kunne bidrage til at skabe en bedre sammenhæng i de unges forståelse af deres kulturelle og sproglige situation og derved gøre det nemmere at overvinde konflikter.

Det er ikke noget enestående, at den danske folkeskole tilbyder modersmålsundervisning til børn med udenlandsk baggrund. EF-direktivet fra 1977 forpligter medlemslandene til i overensstemmelse med deres nationale forhold og deres retssystemer at fremme undervisningen i hjemlandets sprog for børn af migrantarbejdstagere, og modersmålsundervisningen er da også udbredt i en række europæiske lande, herunder Sverige, Norge, Holland og en række af de tyske delstater. Her tilbydes undervisningen som i Danmark, når der findes et rimeligt antal elever til at danne en passende holdstørrelse.

Der er kun pligt til at anvende direktivet, når der er tale om børn fra EU-lande, som her i landet kun udgør en lille del af del af de tosprogede elever. Men jeg finder det meget betænkeligt, hvis der i folkeskolen skal skelnes mellem børn fra EU-lande og børn fra øvrige lande med hensyn til den rettighed, og i Danmark har vi derfor fulgt henstillingen fra EU-landenes undervisningsministre om at lade direktivets principper finde tilsvarende anvendelse for børn fra andre lande. Jeg kan oplyse, at modersmålsundervisningen i Danmark omfatter ca. 15.000 børn, hvilket svarer til ca. en tredjedel af de børn, der er berettigede til tilbudet.

Et hovedsigte i EF-direktivet var oprindeligt, at de vandrede arbejdstagere og deres familier ved at opretholde kontakten med deres oprindelige sprog og kultur nemmere ville være i stand til at vende hjem på et senere tidspunkt. I dag må vi gå ud fra, at indvandrere og størstedelen af de flygtninge, der har opholdt sig i Danmark i en årrække, vil blive i Danmark, og det er regeringens opfattelse, at de nye danskere skal være meget velkomne til at blive fuldgyltige medlemmer af vort samfund med samme rettigheder og pligter som alle andre.

I folkeskolen er der en lang tradition for at lytte til forældrenes ønsker. Det har der været stor enighed om blandt de partier, der står bag folkeskoleloven, og den tradition bør vel også omfatte indvandrere og flygtninge. Hvis udgangspunktet er, at flertallet af indvandrere og flygtninge forbliver i Danmark, er der grund til at justere regler og vejledninger m.v. om modersmålsundervisningen. Undervisningen bør formentlig i højere grad integreres i den almindelige undervisning, både hvad angår indhold og organisering.

På samme måde som formålet med undervisningen skal være at støtte den øvrige undervisning, skal en orientering om oprindelseslandene, som indvandrerne fortsat har kontakt med, og en videreudvikling af modersmålet dog fortsat være en del af modersmålsundervisningen. Efter min mening vil det også være en stor fordel for det danske samfund, at der i befolkningen findes personer, som har et indgående kendskab til disse andre lande og taler deres sprog, og det er baggrunden for, at Undervisningsministeriet for tiden forbereder en ny bekendtgørelse om modersmålsundervisning i folkeskolen, der skal erstatte den gældende fra 1984 og skal ledsages af en ny vejledning for modersmålsundervisningen. Det er hensigten,

at de nye retningslinjer udsendes i løbet af dette år.

Regeringens integrationspakke indeholder foruden disse initiativer til at forbedre kvaliteten af modersmålsundervisningen yderligere en række initiativer, der skal styrke sproget og den øgede anvendelse af dagtilbud til børn i førskolealderen. I den forbindelse overvejer regeringen, om kommunernes forpligtelse i henhold til folkeskolelovens § 4 a om, at tilbud og støtte til fremme af tilegnelsen af dansk i førskolealderen, som i dag gælder fra 4-års-alderen, skal udvides til at omfatte børn fra 3-års-alderen, som forslagsstillerne foreslår. Effekten af de nuværende bestemmelser bør dog efter min mening først vurderes og evalueres, hvilket vil ske ved udløbet af skoleåret 2001-02.

Hans Peter Baadsgaard (S):

Det foreliggende beslutningsforslag opfordrer regeringen til at fremsætte de fornødne forslag for at opnå nogle forskellige formål.

Punkt 1 skal kommunens pligt til at tilbyde modersmålsundervisning ophæves, og det afviser vi i Socialdemokratiet. Vi mener fortsat, der skal være en sådan pligt, og vi mener fortsat, at modersmålsundervisning både skal være en mulighed og også skal gennemføres dér, hvor der er behov for det. Jeg vil gerne i den forbindelse henvise til de bemærkninger, jeg gjorde under førstebehandlingen af det tilsvarende forslag for 2-3 uger siden, og jeg vil også kvittere for ministerens bemærkninger om, at man nu vil foretage en undersøgelse af, hvordan pligten forvaltes, og vurdere, om der er behov for ændringer i formuleringerne. Jeg opfattede det sådan, at det kunne være nyttigt at se på, hvordan tingene bliver klaret rundtomkring i kommunerne.

Punkt 2 er, at beløbet til modersmålsundervisning i stedet skal anvendes til styrkelse af danskundervisning for fremmedsprogede. Med mine første bemærkninger er det jo irrelevant at forholde sig til det, for hvis der ikke er andre penge, og vi vil fortsætte modersmålsundervisningen, er det jo irrelevant.

Men vi er tilhængere af at tilskynde kommunerne, og så er jeg inde på det tredje punkt. Vi vil gerne tilskynde kommunerne til, at fremmedsprogede børn i højere grad kommer til at gå i børnehaver allerede fra deres tredje leveår. Det er der mange kommuner der er optaget af nu, og jeg synes, at i stedet for at bruge en masse tid på at diskutere modersmålsundervisning

gens nødvendighed eller ikkenødvendighed skulle man samles om det, som vi lægger uhyre stor vægt på, og som heldigvis flere og flere kommuner også lægger vægt på: at få lært børnene det danske sprog, så de kan begå sig på lige fod med deres danske kammerater, når de begynder i børnehaveklasse eller 1. klasse. Det er det helt afgørende, det er der mange kommuner der er i gang med, og vi vil også gerne støtte forslagsstillerne i, at der bliver presset yderligere på for at komme videre, så vi opnår det, der allerede nu rundtomkring er gjort erfaringer med, nemlig at det nytter noget, og at man får en anden og en bedre undervisning i 1. klasse, hvis vi kan leve op til de intentioner.

Jeg ved ikke, hvad det er for nogle lovforslag, Venstre og De Konservative forestiller sig skal fremsættes, for at kommunerne yderligere kan fremskynde den udvikling. Men vi vil da lytte, hvis man har nogle konkrete tanker om, hvad det er, vi skal lovgive om herinde, eller hvordan vi skal lovgive for at styrke kommunernes indsats. Det er vi åbne over for at se på. Men jeg synes, at det, der er vedtaget om, at kommunerne har en pligt på forskellige områder, også til at lave danskundervisning, har virket, og her skal vi bare skubbe på.

Men altså en afvisning af forslaget.

Else Winther Andersen (V):

Da Venstres ordfører, fru Gitte Lillelund Bech, ikke kan være til stede, skal jeg læse hendes ordførertale op:

Dette beslutningsforslag illustrerer på bedste vis, hvad Venstre mener om modersmålsundervisning samt integration af fremmedsprogede børn. Kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning skal ophæves, og danskundervisningen af fremmedsprogede skal styrkes.

Venstre mener, at alle, der har opholdstilladelse i Danmark, også selv har et personligt ansvar for deres egen og deres børns integration. Modersmålsundervisningen er primært noget, hjemmet har et ansvar for, og derfor skal kommunerne ikke være forpligtet til at tilbyde den undervisning.

Dernæst har vi konstateret, at det ikke kan dokumenteres, at modersmålsundervisningen er mere fremmede for danskindlæring end en tilsvarende tidlig indsats i dansk. Det har vi undervisningsministerens ord for i nogle svar, vi har fået, og Venstre mener derfor, at en øget og tidlig indsats i danskundervisningen over for fremmedsprogede børn vil være bedre for inte-

grationen end opretholdelse af den nuværende ordning med modersmålsundervisning.

De store ressourcer på 72 mio. kr., der årligt anvendes til modersmålsundervisning, kan derfor anvendes bedre til en øget og bedre danskundervisning. Danskstimulering og danskundervisning bør sættes ind i en meget tidlig alder, da det er velkendt, at små børn har en medfødt evne til til lære sprog, inden de fylder 4 år. Det er derfor vigtigt, at fremmedsprogede forældre i meget højere grad opfordres til at sende deres børn i børnehave. Leg og samvær med danske børn i en tidlig alder har langt større betydning for, om indvandrerbørn lærer dansk, end den indsats, folkeskolen kan tilbyde, når først børnene har nået skolealderen. Utalrige undersøgelser omkring i verden underbygger det.

Regeringen har i sin integrationshandlingsplan lanceret, at der skal tages fat med en tidlig sprogstimulering, og jeg vil godt sige, at det hilser Venstre velkommen. Vi mener dog, at planen bør være mere ambitiøs, bl.a. med sprogstimulering måske helt til 2-års-alderen. Vi behøver ikke at afvente yderligere undersøgelser om behovet for tidlig sprogstimulering, for de findes jo allerede.

Samtidig kan jeg konstatere, at regeringen vil knytte folkeskolens modersmålsundervisning nærmere til undervisningen i de øvrige fag. Hvis integrationsindsatsen begynder tidligt med indlæring af dansk, ser vi intet grundlag for regeringens forslag, for integrationen skal jo ikke først finde sted, når børnene har nået skolealderen.

Venstre ønsker integration af de fremmedsprogede børn og mener, at integrationen af fremmedsprogede hænger sammen med danskundskaber. Det bedste tidspunkt at lære dansk på er i en tidlig alder, så kommunernes forpligtelse til at tilbyde modersmålsundervisning må derfor ophæves, og der bør i stedet sættes fokus på danskundervisning fra en tidlig alder. Det er derfor, vi har fremsat dette beslutningsforslag.

(Kort bemærkning):

Anne Baastrup (SF):

Nu plejer vi jo at være søde ved hinanden, når man bare læser andre folks taler op. Men fru Else Winther Andersen er jo medlem af Venstres folketingsgruppe, og derfor kunne det være interessant for salen at få at vide, om Venstre på trods af den sidste debat, da Dansk Folkeparti havde et forslag, nu har fået en ny

flygtningepolitik med den konsekvens, at der slet ikke skal komme flygtninge til landet. Det vil jeg godt høre.

Men hvis det er sådan, at Venstre alligevel beholder sin gamle flygtningepolitik, nemlig at flygtninge skal sendes tilbage, hvis der bliver fred i det pågældende land inden for en 7-årsperiode, betyder det så, at Venstre alligevel ønsker at tilbagesende unger, der ikke kan deres eget hjemlands sprog? Og hvilken placering tror Venstres ordfører så, at disse unger får i hjemlandet?

Og så til sidst: Jeg synes, det er en enormt god idé . . .

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Ja tak. Hr. Søren Kolstrup.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Ja, jeg ville egentlig ikke have taget ordet, for jeg forstod, at fru Else Winther Andersen er substitut. Men jeg bliver nødt til at tage ordet, fordi fru Winther Andersen siger, at ministeren i et svar, åbenbart til Venstre, skulle have angivet, at danskindlæringen ville blive styrket, såfremt modersmålsundervisningen afskaffes.

Jeg synes, det er interessant, hvis ministeren skulle have afgivet et sådant svar. Jeg kender det ikke, men det er muligt, det er et stykke papir, der ikke er oversendt og kun befinder sig i Venstres gruppe lokale. Men hvad er nummeret på det spørgsmål og det svar? Vi andre har ikke fået det, men det er helt afgørende for den videre debat at få det opklaret, for ellers kan vi jo ikke fortsætte.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Det bliver vi nok nødt til. Fru Else Winther Andersen.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Til fru Anne Baastrup med hensyn til, om vi slet ingen flygtninge skal have her i landet: Den flygtningepolitik, vi altid har haft i Venstre, har vi stadig, og det medfører selvfølgelig også, at børn, der opholder sig her i landet, i første omgang skal lære dansk.

Så bliver der spurgt om vores politik med hensyn til, at når de har været her i 7 år, og hvis der er blevet fred i landet, skal de tilbage. Her er det, vi siger, at det er jo forældrenes ansvar, at børnene også lærer det sprog, der tales i

hjemlandet. Der er jo ikke noget i vejen for, at de selv kan lære deres børn det, og hvis de gerne vil give børnene yderligere undervisning i det, kan de jo gøre det på flere måder.

Til hr. Søren Kolstrup: Selv om det var i en meget høj og skinger tone, er jeg nødt til at sige, at jeg ikke har nummeret på det udvalgs svar. Jeg mener, det er på et bilag i almindelig del, men det er da en ting, der kan undersøges, når vi skal behandle forslaget i Uddannelsesudvalget, og så kan vi forholde os til det. Det bliver jeg nødt til at sige helt klart.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg må så konstatere, at Venstres folketingsgruppe har besluttet, at det oplæg, som fru Birthe Rønn Hornbech er kommet med, og som ligger på Venstres hjemmeside, ikke længere er Venstres flygtningepolitik, og det er vi ganske tilfredse med.

Men så vil jeg samtidig spørge, hvordan fru Else Winther Andersen mener, at disse unger kan få et ordentligt kendskab til deres modersmål på højt niveau med den konsekvens, at de kan fungere i deres hjemland, vel vidende at Venstre ønsker, at de unger skal sendes hjem, hvis der kommer fred i landet inden for en 7-årsperiode. Hvordan vil Venstre sikre, at de kan deres sprog på et højt niveau, hvis det er sådan, at deres forældre er analfabeter?

Og til sidst: Hvordan kan det være, at fru Else Winther Andersen – som nu synes, det er en god idé, at børnene skal integreres ved særlige tilbud i børnehaverne – som socialminister aldrig på noget tidspunkt var inde på nogen af de spørgsmål? Sagen er jo den, at en af grundene til, at der er utilpassede unge blandt de etniske minoriteter, er, at den borgerlige regering intet foretog sig i de 10 år, den sad. Gud ske tak og lov sidder den ikke længere, men det er jo konsekvenserne fra dengang, vi nu skal arbejde med.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Jeg vil godt lige fortsætte lidt i den forrige talers fodspor.

Jeg vil gerne spørge fru Else Winther Andersen, om man ved at afskaffe modersmålsundervisningen gavner de børn af fremmed herkomst, som Venstre fortsat ihærdigt arbejder på skal sendes tilbage. Det bliver jo tydeligere og tydeligere klart for den danske befolkning, at

Venstre seriøst arbejder på at få indført en regel, som siger højst 7 års midlertidigt ophold i Danmark, hvor I kan få lov til at blive her.

Børn, der opholder sig i Danmark i den utrolig vigtige alder, hvor sprogindlæringen skal foregå, skal nu ikke have Venstres hjælp til i 7 år at få mulighed for at lære deres egne modersmål, for de skal hjem igen, siger Venstre. Tror Venstres ordfører, at det gavner børnene, at vi afskaffer modersmålsundervisningen, hvis Venstres politik med at sende dem hjem igen skulle slå igennem?

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Venstres ordfører, fru Else Winther Andersen, kendte ikke nummeret på det svar, der fortæller, at det kan være til skade for danskundervisningen, at der gives modersmålsundervisning, eller at de to ting i hvert fald ikke fremmer hinanden.

Jeg spurgte om det, fordi ministeren i nogle svar til fru Gitte Lillelund Bech har pointeret, at det er videnskabeligt dokumenteret, at modersmålsundervisning ikke blot kan styrke indlæring i modersmålet, men også i dansk, og at de to indlæringer kan frugtbar gøre hinanden og styrke hinanden. Det er derfor, jeg synes, det er noget gådefuldt, hvad det er for et svar, fru Else Winther Andersen refererer til, og derfor vil jeg gerne forfølge den sag – altså om det er et afgivet svar, vi tolker vidt forskelligt, eller om der er et svar fra ministeren, som jeg ikke har været opmærksom på. Men det må vi jo så forfølge ved anden lejlighed.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Som svar til både fru Anne Baastrup og hr. Henrik Svane vil jeg berøre den gruppe børn, der er tale om, når vi siger, at hvis der er fred i hjemlandet, kan der blive tale om at rejse hjem igen efter nogle år.

Først og fremmest er det ret væsentligt, at det jo kun er en lille gruppe – det har vi jo set indtil nu – hvor der kan blive tale om, at der kan blive fred, så de kan rejse hjem igen, så derfor er det vigtigt, at alle børnene får lært dansk, og det er vigtigt, at alle børnene får lært dansk så tidligt som overhovedet muligt. Derudover mener vi, at det er forældrenes ansvar, at de får lært deres hjemlands sprog, får lært at tale og skrive det, og når forældrene ved, at det er sådan, er

jeg også helt sikker på, at de vil tage ansvaret på sig.

Selvfølgelig har jeg da forståelse for, at fru Anne Baastrup spørger: Hvad så hvis forældrene er analfabeter? Jamen der skal jo nogle undervisere på i det spil, og ligesom vi tidligere her i dag har diskuteret den gode danske friskoletradition, kunne det da også blive en god dansk tradition, at der blev etableret nogle hold på dette område. Men jeg mener altså, det er vigtigt, at man bliver dygtig til dansk, og det er fantastisk med den udvikling, der sker på det område for øjeblikket, hvor kommunerne er gået i gang med at sætte ind med tidlig sprogundervisning i børnehaveklasserne. Jeg vil godt kvittere over for ministeren her ved denne lejlighed, fordi hun nu vil indsamle resultaterne på området.

Til hr. Søren Kolstrup: Jeg vil gerne give det svar på spørgsmålet om nummeret på udvalgsbilaget, at jeg ikke kan huske, at der ikke står, at det skader. Jeg har læst teksten, men jeg kan den ikke udenad, og jeg må med beklagelse sige, at jeg ikke har taget det med herved.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Jeg har bare lyst til at kommentere fru Else Winther Andersens bemærkninger om, at hvis der er tale om børn af forældrepar, der er analfabeter, kan man måske bruge friskolelovgivningen.

Nu har regeringen jo – ganske vist ikke med Venstres stemmer – gennemført en ny integrationspolitik her i landet og en ny integrationslov, som går ind for en bedre fordeling kommunerne imellem til at varetage den opgave at integrere flygtninge. Der er altså foretaget en større spredning, og det vil sige, at hvis man bor i Thyborøn, tror jeg ikke, man kan starte en friskole for at give sine børn en bedre modersmålsundervisning. Men Venstre vil i hvert fald fjerne modersmålsundervisningen, samtidig med at de vil forlænge den midlertidige opholdstilladelse til 7 år.

Der kan blive tale om, at nogle skal vende tilbage, sagde fru Else Winther Andersen. Nej, det kan der ikke blive tale om, for det, der ligger i Venstres forslag, er nemlig, at alle skal vende tilbage. Det Radikale Venstre og jeg selv deler ikke Venstres menneskesyn på dette område, hvor man vil gøre alt, hvad man kan i de 7 år, som er den midlertidige periode, for at fordanske børnene for herefter at sende dem tilbage,

så snart det kan lade sig gøre, til en tilværelse, hvor de ikke behersker det modersmål, de nu skal i gang med at bruge. Det synes jeg ikke er et fint og et godt menneskesyn.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

På baggrund af den debat, vi havde sidst, hvor hr. Brian Mikkelsen jo måtte indrømme, at hvis man er rigtig god både sprogligt og grammatisk til sit modersmål, bliver man også rigtig god både sprogligt og grammatisk til sit første andetsprog, blev jeg noget overrasket, da jeg så dette forslag.

Jeg kom med et eksempel over for hr. Brian Mikkelsen, som han måtte erkende var et rigtig godt eksempel: man har to børn, det ene er bare enormt god til kryds og bolle og sprogets grammatiske indretning, og det andet er bare enormt god til at bruge sine hænder. Hvilket af de to børn bliver bedst til engelsk? Hr. Brian Mikkelsen måtte erkende, at det er det barn, der kunne det dér med grammatikken. Derfor havde jeg i og for sig forestillet mig, at Det Konservative Folkeparti var stået af på punkt 1 i dette beslutningsforslag, men sådan er livet altså. Det Konservative Folkeparti har en holdning og får så igen en ny holdning, som desværre altid er konservativ, nemlig at man vender tilbage til det, man én gang har besluttet sig for.

I øvrigt skal jeg på SF's vegne henvise til den ordførertale, jeg holdt sidst, angående punkt 1.

Så peger de to forslagsstillere på, at beløbet til modersmålsundervisning i stedet kan anvendes til styrkelse af danskundervisning for fremmedsprogede. I og med at jeg har afvist punkt 1 følger, at jeg også afviser punkt 2. Men ikke desto mindre synes jeg, det ville være en god idé, hvis vi på forskellig måde kunne kreere nogle støtteforanstaltninger over for tosprogede børn i den danske folkeskole. Vi ville være meget glade, hvis Venstre og De Konservative vil være med i et konstruktivt arbejde for at undersøge, hvordan man kan styrke danskundervisning for fremmedsprogede, og hvilke tilbud man kan give de tosprogede børn, så de uden problemer kan komme på omgangshøjde med de danske børn, selv om de kun har været i landet i ret kort tid.

Til slut er der så forslaget om, at kommunerne i højere grad skal tilskynde til, at fremmedsprogede børn kommer i børnehave fra det

tredje leveår. Det er en aldeles glimrende idé, og vi har støttet det, når undervisningsministeren tidligere er kommet med forslag herom. Vi håber så, at de konservativt styrede og Venstre-styrede kommuner rent faktisk også vil gå ind i et aktivt arbejde for at få de fremmede børn til at gå i børnehave fra deres tredje leveår. Der er ved at komme nye takter – det skal siges – men vi har alt for ofte set, at man i disse kommuner stiltfærdigt har siddet og ikke lavet noget som helst, for så sparede man jo penge i daginstitutionerne, fordi ungerne blev passet hjemme. Vi er meget glade for de nye takter, når det drejer sig om punkt 3.

Men jeg regner med, at hr. Brian Mikkelsen har øvet sig lidt, når han nu skal afslutte, og jeg vil derfor spørge: Bliver man bedst til dansk, hvis man er rigtig god til sit modersmål? Hvordan vil hr. Brian Mikkelsen besvare det spørgsmål? Og hvordan skal børn af analfabeter lære deres modersmål af forældrene på et sådant niveau, at de kan håndtere at blive sendt tilbage?

Hr. Brian Mikkelsen skal ikke svare med, at der ikke er ret mange, der bliver sendt tilbage. Vi ved jo, at af de 12.000 chilenerne, der kom hertil, vendte mange tilbage. Jeg har nogle venner blandt dem, som ikke kunne vende tilbage, fordi deres børn ikke kunne fungere på et tilstrækkelig højt spansk sproget niveau, og jeg synes, det er et problem, som forslagsstillerne skal tage alvorligt, hvis de i øvrigt tager deres udlændingepolitik alvorligt.

Jeg kan se, at Venstre har ført sig frem med en udlændingepolitik, som Det Konservative Folkeparti nu tager afstand fra, men jeg ved også, at Det Konservative Folkeparti traditionelt altid bøjer sig i støvet, når Venstre alligevel fastholder sin udlændingepolitik. Nu er der jo desværre – eller heldigvis – megen usikkerhed om, hvad Venstres udlændingepolitik er. Vi har i dag fået afkræftet i hvert fald den nye udvikling af udlændingepolitikken, men det kunne være smart at få at vide her fra Folketingets talerstol, hvad det er for en udlændingepolitik, Det Konservative Folkeparti står for, når Venstre nu kommer med disse meget klare udmeldinger, i hvert fald i pressen. Det spørgsmål og de to andre spørgsmål ønsker jeg meget, meget gerne at få svar på.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Jeg har to spørgsmål til fru Anne Baastrup.

Allerførst vil jeg gerne have at vide, hvad der foreligger af dokumentation for, at det specielt skulle være Venstrekommuner, der ikke tilbyder institutionspladser med dertil hørende sprogstimulering. Og jeg vil da også gerne spørge fru Anne Baastrup, om hun ikke kan bekræfte, at selv om kommunerne slipper for forpligtelsen til at tilbyde modersmålsundervisning, er der overhovedet ikke noget i vejen for, at de frivilligt kan etablere modersmålsundervisning.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Ingen anden dokumentation end at mine partikammerater, der sidder rundt omkring i kommunalbestyrelserne, gang på gang har haft voldsomme problemer med borgmestre fra henholdsvis Venstre og De Konservative i et forsøg på at få disse borgmestre til at tage alvorligt, at børnene skal kunne lære noget dansk, og at børnene skal have en mulighed for at komme i daginstitution.

Til det sidste spørgsmål. . . Åh, hvad var det nu, det var? Man skal skrive det ned.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, sådan kan det gå for den bedste. Fru Else Winther Andersen

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Ja, sådan går det, når man er ude på lidt tynd is og man skal dokumentere, hvordan det er med hensyn til, at Venstrekommuner tilbyder integration. Så kan jeg da godt forstå, man glemmer det næste spørgsmål. Men kan fru Anne Baastrup bekræfte, at selv om kommunerne slipper for forpligtelsen til at tilbyde modersmålsundervisning, kan de etablere frivillig modersmålsundervisning?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Her har vi jo det problem, at det ikke er alle steder, der er mulighed for det. Nu kom jeg med det eksempel, at forældrene selv er analfabeter, men vi har også et andet eksempel, hvor disse mennesker kommer fra et land, hvis ambassade her i landet meget, meget gerne vil tilbyde undervisning af deres børn. Den undervisning, de tilbyder, ser jeg meget nødtigt, at børn, der skal vokse op her i landet, får tilbudt, for det vil ofte være med nogle undervisningsmaterialer og

andet, som vi i det danske samfund ikke har styr på.

Vi havde diskussionen sidst, og fru Else Winther Andersen er naturligvis lovligt undskyldt. Men vi havde altså diskussionen sidst: Skal de gå på aftenskole, skal vi ændre aftenskolelovgivningen med henblik på at sikre, at der kommer de tilbud, og hvor skal vi skaffe de tilbud fra? Jeg fik ikke noget svar under den sidste debat, og jeg kan se, at fru Else Winther Andersen i virkeligheden heller ikke har noget svar.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Jamen fru Anne Baastrup taler jo udenom. Jeg spørger direkte, om ikke kommunerne frivilligt kan iværksætte modersmålsundervisning, hvis den enkelte kommune oplever, at der er et behov for det i den kommune. Det er det, jeg spørger om.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg tror, jeg skal læse i forhandlingerne, hvad det var, fru Else Winther Andersen spurgte om først. Men sagen er den, at vi ønsker en pligt for kommunerne, og så er den ikke længere, for vi har ikke tillid til, at kommunerne af sig selv vil give det tilbud.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Christian H. Hansen som ordfører.

Christian H. Hansen (DF):

For ikke ret lang tid siden havde vi en debat, som strakte sig over lidt over 2 timer. Det var en debat om et forslag, Dansk Folkeparti havde fremsat, og som faktisk gik på det samme som dette forslag. Vi fik da også et tilsagn dengang fra Venstre og De Konservative om, at de kunne bakke intentionerne i vort forslag op.

Forslaget her går ud på, at kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning ophæves, og at man i stedet bruger ressourcerne på at styrke danskundervisningen for de fremmedsprogede. Det går også ud på, at kommunerne i højere grad skal gøre en indsats for at få børn af fremmedsprogede til at gå i børnehave fra deres tredje leveår. Det er alt sammen pinde, som vi fra Dansk Folkepartis side kan støtte. Nu kommer der så en udvalgsbehandling, og vi har haft en stor debat om de spørgsmål, og må-

ske skulle vi i det videre arbejde i udvalget prøve at koordinere de to forslag.

Så må jeg sige, at i Dansk Folkeparti er vi også meget interesserede i, at det svar, som fru Else Winther Andersen påstod at Venstre havde modtaget, kommer frem. Vi er lige så interesse-rede, som hr. Søren Kolstrup var, og jeg vil gerne opfordre til, at man får det fundet frem, så også det kan indgå i udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil godt spørge hr. Christian H. Hansen: Hvad er årsagen til, at Dansk Folkeparti støtter dette forslag?

Punkt 1 står der, at man skal ophæve modersmålsundervisningen. Er det, fordi børnene skal lære bedre dansk? Eller er det, fordi Dansk Folkeparti ikke under nogen omstændigheder ønsker, at der er nogen særtilbud til de børn?

Så til punkt 2: Er det sådan, at Dansk Folkeparti nu har ændret strategi og politik angående integration? Ønsker Dansk Folkeparti rent faktisk, at børn af etniske minoriteter skal have et særligt tilskud, en særlig ydelse i form af ekstra danskundervisning? Det synes jeg var ganske interessant at høre. Dansk Folkeparti har jo som bekendt ikke stemt for integrationsloven. Dansk Folkeparti har som bekendt en politik, der går på, at flygtninge skal sidde i lejre. Det skal ganske vist være lejre i Danmark og ikke lejre i fremmede lande, men de skal sidde i lejre.

Og til sidst: Ønsker Dansk Folkeparti ved at støtte punkt 3 rent faktisk, at de børn skal lære dansk? Jeg troede, at Dansk Folkeparti ikke ønskede, at de skulle integrere sig aktivt i Danmark.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Under den sidste debat om modersmålsundervisning blev der stillet et spørgsmål, som Dansk Folkepartis ordfører ikke havde mulighed for eller ikke havde tid til, eller hvad nu årsagen var, at svare på.

Der er blevet argumenteret for en form for danskundervisning, hvorfor man så end går ind for den, set fra Dansk Folkepartis synspunkt. Men der er ikke blevet argumenteret for, hvorfor alle de, der ifølge Dansk Folkeparti skal sendes hjem, ikke skal lære deres eget modersmål. Jeg fik det ikke at vide sidste gang, og derfor synes jeg, det var interessant, om vi kunne få

det at vide i dag, og om man aldrig har gjort sig nogle tanker desangående.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Det har været og er stadig Dansk Folkepartis opfattelse, at med hensyn til at hjælpe skal man fortrinsvis gøre det så tæt på nærområderne som overhovedet muligt.

Når vi ønsker, at modersmålsundervisningen skal afskaffes, er det, fordi vi mener, at i Danmark er det meget naturligt, at man fortrinsvis lærer det danske sprog. Det er sådan set vores holdning på det område, og det vil det blive ved med at være.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Vi bliver simpelt hen nødt til at få Dansk Folkeparti til at se deres politik, hvis de har en, i en større sammenhæng.

Dansk Folkepartis udlændingepolitik er, at kommer der flygtninge her til landet, skal de afsondres i lejre, og de må ikke have kontakt med det danske samfund, indtil de kan sendes tilbage.

Det er fuldstændig rigtigt, at Dansk Folkeparti allerhelst ser, at de bliver nede i nærområderne. Dansk Folkeparti ønsker ikke, at disse mennesker skal integreres. Dansk Folkeparti har gang på gang sagt, at der overhovedet ikke under nogen omstændigheder må gives nogen som helst særlige tilbud til mennesker fra etniske minoriteter. Dansk Folkepartis ordfører havde en makker sidste gang, der gik op og netop argumenterede mod modersmålsundervisning, fordi den var en forvridning i forhold til almindelige danske børn, så Dansk Folkeparti bliver nødt til – også selv om det er uddannelsesordføreren – at fortælle her fra talerstolen, hvordan det hænger sammen med Dansk Folkepartis udlændingepolitik.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg kan konstatere, at Dansk Folkeparti forsøger – ja, netop forsøger – at argumentere for, hvorfor der skal være danskundervisning. Hvorfor der så skal være det, når man ikke vil integrere folk, er en gåde, men man forsøger dog at sige et eller andet om, hvorfor der skal være danskundervisning. At det så ikke hænger sammen med partiets politik i øvrigt, er jo en intern strid, som partiet selv må varetage.

Men tilbage står, at jeg savner nogle særskilte, eksplicitte, udtrykkelige argumenter for, hvorfor man skal afskaffe modersmålsundervisningen, når det er så vigtigt, at folk skal hjem til nærområderne og til deres eget land. Der kan jeg konstatere, at jeg fortsat har et svar til gode.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Det kommer ikke bag på mig, at ordførerne for både SF og Enhedslisten forsøger at sige, at der ikke er nogen sammenhæng i tingene. Men man har nu lov til at have den holdning, vi har, nemlig at vi foretrækker, at det er dansk, der bliver undervist i i folkeskolen, og hvis der er tale om modersmålsundervisning, skal det ske for egen regning. Det er simpelt hen vore grundprincipper, og dem står vi ved.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg må jo så konstatere – og det er da glædeligt – at Dansk Folkepartis uddannelsespolitiske ordfører mener, at der skal gøres nogle særlige tiltag for at forsøge at få integreret tosprogede børn, og at Dansk Folkeparti er indstillet på at finansiere dem. Det synes jeg er en god holdning fra Dansk Folkepartis side, og jeg håber så også, at Dansk Folkeparti hen ad vejen, når vi tager de andre politikområder, som Dansk Folkeparti står for, kan få tingene pillet fra hinanden, så vi kan komme lidt videre med en ordentlig og anstændig samtale.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg kan endnu en gang bekræfte, at Dansk Folkeparti mener, at det er danskundervisning, der skal foretages i folkeskolen, og hvis man ønsker den såkaldte modersmålsundervisning, kan det ske for egen regning uden for folkeskolen.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Susanne Clemensen som ordfører.

Susanne Clemensen (CD):

CD tager klart afstand fra det fremsatte beslutningsforslag. CD mener, at børn har krav på undervisning i deres modersmål, og det fremgår også af et EF-direktiv fra 1977, at medlemslandene i samarbejde med hjemlandene skal træffe egnede foranstaltninger med henblik på at fremme undervisningen i modersmål og

hjemlandets kultur for børn af vandrende arbejdstagere fra andre medlemslande, og i en tilfølgelsesprotokol til direktivet erklærer ministrene, at de er indstillet på at udstrække direktivet til også at gælde børn af vandrende arbejdstagere fra tredjelande.

Modersmålet er et barns bedste middel til indlæring, forståelse og erkendelse. Gennem undervisning i modersmålet udvikler barnet sit begrebsapparat på en alderssvarende måde, barnet har mulighed for at følge med i den faglige udvikling på et alderssvarende trin, og barnet kan bedre lære dansk.

Der er kommet virkelig mange oplysninger frem i den seneste tid, som dokumenterer, at et veludviklet modersmål fremmer indlæring af et andet sprog, f.eks. dansk. Flere forsøg med samarbejde mellem danskindlæring og modersmålsindlæring har vist, at et samarbejde mellem sprogindlæring i dansk og i modersmål har haft en positiv indflydelse på udviklingen af begge sprog. F.eks. har Københavns Kommune haft stor succes med et forsøg, der siden 1996 har kørt på 15 skoler på det ydre Nørrebro og i Nordvestkvarteret, hvor man har samlet tosprogede elever med samme modersmål i sproggrupper i klasser, hvor der naturligvis også er børn med dansk som modersmål. Det har dog været frivilligt for forældrene, om de har villet lade deres børn deltage i forsøget.

F.eks. har tyrkiske børn kunnet gå i klasse med en dansktalende lærer og en lærer, der både er dansk- og tyrkisktalende, og sidstnævnte lærer har så også undervist børnene i deres modersmål i modersmålsundervisningen på skolen. Jeg har selv haft lejlighed til at besøge Rådmandsgades Skole på Nørrebro, hvor man kører med dette forsøg til stor glæde for både elever og lærere og med rigtig gode resultater. En evaluering af ordningen viser da også, at børnene er blevet bedre til dansk end de tosprogede elever, som ikke har haft en tosproget modersmålslærer, så det er altså vigtigt at bevare modersmålsundervisningen af hensyn til muligheden for at lære dansk.

Børn har også brug for at omgås andre børn med samme modersmål og voksne med samme modersmål, og børn har gavn af rollemodeller og af at kunne føle sig trygge og forståede. Men det betyder ikke, at der ikke må være børn og voksne med en anden baggrund omkring dem, tværtimod. Det er en særdeles god idé også at lade de tosprogede børn omgås danske børn og voksne, men de tosprogede børn må under alle

omstændigheder have adgang til at være sammen med nogle, der har samme forudsætninger som dem selv.

Samtidig er det vigtigt at bevare modersmålsundervisningen, fordi modersmålet nu engang tales i hjemmene og gør det muligt for børnene at kommunikere med deres familie. I øvrigt mener vi, at det styrker børnenes selv-værd, at de får mulighed for at lære deres modersmål og hjemlandets kultur.

Så er der selvfølgelig undervisning af børn til flygtninge, hvor man ikke kan afvise, at de og deres familie på et tidspunkt har ønske om at vende tilbage til deres hjemland, som de er flygtet fra, hvis det bliver muligt.

Endelig er Danmark et lille land med store behov for internationale kontakter. Vi har derfor en klar interesse i at have en befolkning med vidtstrakte og varierede sprogkundskaber. Det vil være en kolossal fordel for Danmark, om vi kunne mønstre en generation med unge, der ud over at kunne tale og skrive dansk også behersker kinesisk, arabisk, tyrkisk, russisk, hindi for nu at nævne nogle af verdens allerstørste sprog, som er repræsenteret blandt vore indvandrere og flygtninge, men også punjabi, filippinsk og swahili.

Det er ikke gjort med, at mange kan engelsk, tværtimod. Kravene til internationale kontakter skærpes. Denne mulighed opretholder vi ved at støtte udviklingen af disse sprog hos de børn, der kan dem hjemmefra. Og derfor kan vi som sagt ikke støtte dette beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

CD skal selvfølgelig have lov til at stemme, som CD ønsker at stemme, men jeg synes, at argumentationen skal være i orden. Og sidst vi behandlede et beslutningsforslag om modersmålsundervisning, fik vi rent faktisk et bilag fra ministeriet, hvor det jo dokumenteres, at de argumenter, som har været fremført mange gange her i Folketingssalen, er forkerte.

Det er ikke en forudsætning for børn at lære dansk, at de kan deres eget modersmål. Internationale og danske undersøgelser viser, at hvis voksne skal lære et andet sprog, så er det en fordel, at de kan deres eget sprog og egen grammatik. Så er det nemmere at tilegne sig et andet sprog. Men det fremgår klart og tydeligt af dokumentet fra ministeren, at når det er børn, der skal lære det, så forholder det sig ikke på den måde.

Man kunne også stille spørgsmålet: Hvis det virkelig var sådan, hvordan skulle danske børn så lære at tale dansk? Hvad er det så for et sprog, de skal kunne først, inden de skal lære dansk? Det er selvfølgelig noget vrøvl. Hvis man er født og opvokset i Danmark, så er dansk selvfølgelig det første sprog, uanset hvad der tales i familien.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Det er fuldstændig rigtigt, at det ikke er en forudsætning at være god til sit modersmål, at man bliver god til dansk. Det kan også være en yderligere satsning på dansk, der gør, at man efterfølgende bliver endnu bedre til dansk.

Men vi mener, som jeg nævnte, at der også er andre grunde til at bevare modersmålsundervisningen, og vi mener, at modersmålsundervisning kan støtte en positiv udvikling i dansk, hvilket forsøg fra Københavns Kommune altså også har vist.

Henrik Svane (RV):

Jamen jeg skal gøre det kort, for vi jo har lige for ca. 3 uger siden haft en lang debat, og Det Radikale Venstre har ikke ændret synspunkter siden dengang. Man kan slå hinanden i hovedet med diverse undersøgelser, som også hr. Tom Behnke forsøgte at gøre det for et øjeblik siden. Det er klart bedre og lettere at lære et fremmed sprog, hvis man kan sit eget modersmål. De, der siger sådan, holder jeg med.

Jeg skal ikke undlade bare kort at sige, at Det Radikale Venstre opfatter dette beslutningsforslag som endnu et eksempel på en utrættelig hetz mod udlændinge og endda også mod danske statsborgere med anden etnisk baggrund, en hetz, som desværre er så udbredt, og vi kan nu forstå, at det ikke blot er blandt Dansk Folkepartis tilhængere, men også i Venstre og hos De Konservative.

Jeg synes, det er en ubehagelig trekant, der begynder at danne sig på højrefløjen, som gør, hvad de kan for at gøre det svært for fremmede i vores land – især med de forslag, som nu ligger fremme, hvor man, når man kan få dem hjem igen, gerne vil sikre, at det bliver så besværligt for dem som overhovedet muligt at begå sig i deres eget hjemland, når vi ikke længere vil være med til at stimulere til, at de også lærer deres modersmål.

De unge, børnene, som lærer de to sprog, er for mig at se en slags kulturgesandter mellem

den kultur, de kommer fra, deres forældres kultur, og den nye danske kultur, så hvis man fjerner modersmålsundervisningen, er man også inde på nu pludselig at gøre den barriere, der er mellem nydanskene og os, større, fordi børnene ikke længere kan virke som noget af det vigtigste: som kulturgesandter mellem de to forskellige samfund.

Det Radikale Venstre kan naturligvis ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Henrik Svane, om han ikke kan bekræfte, at kommunerne til enhver tid frivilligt kan etablere modersmålsundervisning, hvis man føler, der er en gruppe borgere og børn i kommunen, der har brug for det.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Jo, det kan jeg bekræfte. Men i Det Radikale Venstre frygter vi, at det ikke vil ske, hvis der ikke er en pligt til at tilbyde det.

Søren Kolstrup (EL):

Der er noget mærkeligt ved denne her debat:

Man kan sige, hvis man prøver at leve sig ind i Venstres og De Konservatives holdning, at de prøver at argumentere for vigtigheden af at kunne dansk. Og det har de så et bud på. Man kan også sige, at der argumenteres for det vigtige i, at forældre tilskyndes til at sætte deres børn i offentlige institutioner, og det drages der en konklusion af. Men hvorfor skal modersmålsundervisningen afskaffes? Det vil forslaget ikke fortælle noget udtrykkeligt om, selv om det er en afskaffelse af modersmålsundervisningen i folkeskolen, der her er det centrale. Den debat har vi haft tidligere, og den har vi så også nu.

Så siges det, at det skal være frivilligt og forældrenes ansvar, og vi har hørt, at man kan lave frie skoler, og man kan gå på aftenskole. Det har Venstre og De Konservative tidligere sagt, og det har de så også sagt i dag. Så der hersker ikke nogen tvivl om, at forslagets sigte – at ville styrke flersprogede børns danskundskaber – kan vi hurtigt blive enige om.

Problemet er, at forslaget, både ud fra sine egne præmisser og vi andres præmisser, er ulogisk. Det er dokumenteret mange gange, at et veludviklet modersmål er et vigtigt grundlag og en forudsætning for at kunne tilegne sig et

andet sprog. Vi har udenlandske undersøgelser af det. Vi har københavnske undersøgelser af det.

Hvis man nu i stedet for den her debat havde forestillet sig, at man virkelig ville en frugtbar debat, så havde vi jo givet os i kast med at drøfte, hvordan vi kunne arbejde med at udbrede erfaringerne fra f.eks. de københavnske sproggruppeforsøg til resten af landet, til de andre storbyer, hvor der er områder med mange tosprogede elever. Så havde vi talt om, hvordan vi sætter gang i en positiv og fremadrettet tosproget undervisning til gavn for alle.

En anden konklusion fra de københavnske sproggruppeforsøg er, at tosprogede elever opnår bedre resultater, når de går på skoler, hvor forventningerne er positive – det kan jo altså ikke undre, hvis man har haft en lille smule med undervisning at gøre – hvor de bliver værdsat og betragtet som en ressource, og hvor deres modersmål respekteres og bruges aktivt i undervisningen. Det er denne respekt, som gør, at man kan sætte en dynamisk proces i gang, og det er denne respekt, der gør, at man også kan sætte en effektiv – også effektiv ud fra fru Else Winther Andersens synspunkt, også effektiv set fra hr. Brian Mikkelsens synspunkt – og positiv spiral i gang.

Vore skolars udvikling er central for landets udvikling, og i Enhedslisten ønsker vi en folkeskole med plads til alle, hvor alle er velkomne, og hvor der tages udgangspunkt i børnenes forskellige ressourcer og baggrund. Vi ønsker en folkeskole, som bidrager til gensidighed, til ligeværdighed, til integration mellem danske børn og børn fra etniske mindretal. Og en forbedret og styrket modersmålsundervisning er så central for at opnå det mål.

Tove Videbæk (KRF):

Beslutningsforslag nr. B 89 ligner til forveksling nr. B 70, som tidligere er fremsat af Dansk Folkeparti.

Ser man på argumentationen i B 89, er den påfaldende selvmodsigende: Ved at ophæve kommunernes pligt til modersmålsundervisning ønsker man at styrke danskundervisningen. I virkeligheden gør man danskundervisningen en bjørnetjeneste, for man opnår det stik modsatte af, hvad man vil.

Af bemærkningerne til forslaget forstår jeg, at forslagsstillernes intention er at integrere børn af indvandrere succesfuldt i det danske samfund. Kristeligt Folkeparti er enig med V og K i,

at vi kan gøre mere for at sikre en succesrig integration af både indvandrere og flygtninge i det danske samfund. Forslagsstillerne har også ret i, at vi skal styrke det danske sprog. Det skal læres ordentligt. Ja, siger vi i Kristeligt Folkeparti til dette, og derfor skal danskundervisningen naturligvis styrkes hele vejen igennem uddannelsessystemet. Vi er helt enige.

Samtidig ønsker forslagsstillerne at afskaffe modersmålsundervisningen for tosprogede elever, og Kristeligt Folkeparti er af den opfattelse, at forslaget netop ikke sikrer en succesrig integration, som man egentlig ønskede. Vi mener tværtimod, at forslaget er i direkte strid med intentionerne om at sikre en vellykket integration. Internationale undersøgelser og også en ny undersøgelse fra Danmarks Lærerhøjskole og Københavns Universitet viser jo netop, at det er lettere at lære et nyt sprog, hvis man i forvejen er god til sit modersmål.

Kristeligt Folkeparti er ikke enig med V og K i, at modersmålsundervisningen er til hinder for, at børn af indvandrere lærer dansk sprog korrekt, tværtimod. Samtidig skal vi også huske, at for indvandrere, der har ønske om at vende tilbage til deres tidligere hjemland, er det vigtigt, at de kan begå sig på deres modersmål, og yderligere er vi i Kristeligt Folkeparti interessede i, at også indvander- og flygtningebørn bliver hele mennesker, der kender deres egen baggrund, kultur og historie netop med henblik på, at de måske en dag selv måtte ønske at vende tilbage til det land, som de selv eller deres familie kommer fra. Det mener jeg og tror jeg da ikke at Venstre og De Konservative er imod.

Modersmålsundervisningen er ikke en luksus, men et nødvendigt tilbud til tosprogede børn for for det første at få den optimale indlæring i dansk, for det andet for den optimale integration og for det tredje for den optimale mulighed for at vende tilbage til det land, som de selv eller deres familie er kommet fra.

Punkt 1 handler om, at modersmålsundervisningen ikke skal være et anliggende for det offentlige, og i den forbindelse mener vi, at det naturligvis ville være optimalt, hvis forældre, familie og venner til barnet eller den unge selv kunne være med til at gøre en indsats vedrørende yderligere undervisning i modersmålet, og det mener jeg da godt at man samtidig kraftigt kunne opfordre dem til. Modersmålsundervisningen kunne da også f.eks. foregå i private foreningers regi, men det er absolut det offentlige, der skal have ansvaret for undervisningen.

Med hensyn til punkt 3 om tilskyndelse til at få børn af fremmedsprogede til at gå i børnehaver fra deres tredje leveår med henblik på at fremme deres danskundskaber så virker det meget rimeligt. Forslagsstillerne har nemlig ret i, at børn af fremmedsprogede vil kunne klare sig bedre i skolen, hvis de forinden har lært at tale og forstå dansk. Her vil en dansk børnehaver være et udmærket læringssted i samværet med andre børn og pædagoger.

Man kunne dog måske også, hvis forældrene ikke direkte ønsker at sende børnene i børnehaver f.eks. tilbyde dem en 10-15 timers legestue pr. uge med sproglig stimulering. Det er meget vigtigt, at vi kommer i gang med danskundervisningen så tidligt som muligt og gerne allerede i 3-4-årsalderen. Det er jeg enig med forslagsstillerne i, men det foreliggende forslag som helhed kan Kristeligt Folkeparti ikke støtte.

Tom Behnke (FRI):

Under de sidste par punkter på dagsordenen var der flere og også ministeren, som efterlyste penge på uddannelsesområdet, for der mangler i høj grad penge til en række tiltag på uddannelsesområdet. Når der så er nogle, der kommer med et forslag til, hvordan man kunne finde nogle penge, så er det heller ikke godt. Så vil man heller ikke være med til det.

Det kan undre noget, for det ville jo være konsekvensen af beslutningsforslaget her eller af det beslutningsforslag, vi behandlede i sidste måned, og som vi i Frihed 2000 støtter endnu mere, nemlig at man helt ophører med modersmålsundervisning, hvilket betyder, at der bliver frigjort en række midler, som så kan bruges til at styrke f.eks. danskundervisningen, men også til at styrke andre områder inden for uddannelsessektoren.

Vi har i Frihed 2000 den opfattelse, at udlændinge her i Danmark skal have lov til at lære alt det modersmål, de vil. De skal have lov til at modtage undervisning i hjemlandets kultur alt det, de overhovedet har lyst til, men det er vores opfattelse, at det er noget, de må gøre for egen regning. Det er ikke noget, som danskere skal finansiere.

Og hvis det er sådan, at de kommer til Danmark fra et fremmed land og ønsker at fastholde deres modersmål og kultur, jamen så står det dem frit for. Det gør sig i øvrigt også gældende for danskere, der rejser til udlandet, at uanset hvor i verden de rejser hen, må de selv sørge for undervisningen, hvis de ønsker at fastholde

deres eget modersmål og deres egen kultur, og de må selv finansiere undervisningen. Sådan er det alle andre steder i verden, og sådan bør det selvfølgelig også være i Danmark. Hvis man ønsker at fastholde sit modersmål, så er det for egen regning, og det har vi selvfølgelig ikke noget som helst imod.

Lad mig også understrege, at vi jo godt kan støtte beslutningsforslaget her, ikke fordi det opfylder vores ønske, men fordi det er et skridt i retning mod vores ønske. Vores ønske er, at modersmålsundervisningen helt ophæves, og at der ikke bruges skatteyderfinansierede midler på modersmålsundervisningen overhovedet.

Og så er det også vigtigt for mig at understrege, at ministeriet jo netop har oversendt et bilag til Uddannelsesudvalget, hvori man understreger, at de undersøgelser, der foreligger, og som ministeriet har kendskab til, alle som én godtgør, at det, at det skulle være en forudsætning for at lære et andet sprog, at man kan sit modersmål, kun gør sig gældende, når vi taler om voksne personer; det gør sig ikke gældende, når vi taler om børn. Og jeg er helt sikker på, at med den politik, regeringen har, ville man selvfølgelig have oversendt dokumentation til udvalget, hvis man havde mulighed for at gøre det, men det har man ikke.

Der findes ingen dokumentation, der godtgør, at børn skal kunne deres eget modersmål for at kunne lære dansk, og selvfølgelig gør der ikke det. Hvis man er født og opvokset i Danmark med udenlandske forældre, hvorfor skulle man så have mere behov for at kunne et andet sprog, inden man skal kunne dansk, end hvis man er født og opvokset i Danmark med danske forældre?

Det er der selvfølgelig ikke noget sagligt be-læg for overhovedet, og derfor er det rent vrøvl, når den ene ordfører efter den anden påstår fra Folketingets talerstol, at forudsætningen for at lære dansk er, at man kan sit eget modersmål. Det er og bliver noget vrøvl.

Lad mig så sige med hensyn til beslutningsforslagets punkt 3 om, at kommunerne skal tilskyndes til at få børn af fremmedsprogede til at gå i børnehave fra deres tredje leveår: Hvis det er sådan, at forslagsstillerne skelner skarpt mellem flygtninge og indvandrere, og at forslaget her kun omfatter indvandrere, så er vi enige, men det er ikke vores opfattelse, at flygtninge skal integreres. Flygtninge er her midlertidigt, til de kan vende hjem igen. Hele formålet med at være her er, at man er her midlertidigt, og så

skal de selvfølgelig ikke integreres i det danske samfund. Så hvis der skelnes i punkt 3, så støtter vi også punkt 3, og så kan vi stemme for det samlede forslag som et skridt i den rigtige retning.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Brian Mikkelsen.

Brian Mikkelsen (KF):

Jeg vil først takke med ordene om, at det har været en god debat. Det har været en debat, som viser de meningsforskelle, der jo er i Tinget omkring det her punkt, men det er o.k., sådan er demokratiet jo: Meninger brydes og meninger samles i et velfungerende demokrati. Men det er ikke helt o.k., at man skyder hinanden meninger i skoene, det er ikke helt o.k., at man postulerer en masse ting om, hvad modparten mener. Derfor synes jeg lige, at jeg vil bruge lidt tid på at præcisere, hvad forslagsstillerne mener med det her forslag:

For os er der ikke nogen tvivl om, at den måde, man klarer sig på i det danske samfund, er ved, at man kan dansk, og så også igen: at man kan dansk, så man kan få sig en uddannelse og man kan få et arbejde.

Den måde, man kan få sig et arbejde på, er for det første ved, at man har en uddannelse – det gælder for alle, der bor i Danmark – men også ved, at man kan dansk. Der er ikke nogen arbejdsgivere, der som udgangspunkt diskriminerer; det håber og tror jeg i hvert fald ikke. Og den måde, vi sikrer et ordentligt, succesfuldt integrationsforløb på, er altså ved, at vi sikrer uddannelse til alle, og ved, at vi sikrer, at man kan det danske sprog.

Hvordan gør man så det? Jamen det gør man i hvert fald ikke ved – det er vores holdning, og det er der selvfølgelig forskellige holdninger til, kan jeg så konstatere – at man blander alle mulige sprog sammen. Det gør man ved, at man har én opgave i det danske samfund: at lære dansk. Hvis man så vil lære sit modersmål – hvad jeg i og for sig synes er rimeligt nok – må man påtage sig det ansvar og den opgave selv.

Det er også urimeligt, at man, når man diskuterer det her forslag, forsøger at finde en lille krog og så hænge det op på den – og det er jo en kunst, som politikere mestrer til fulde – for realiteten er, at uanset hvad f.eks. SF's ordfører, fru Anne Baastrup, siger, så bliver langt

de fleste indvandrere og flygtninge i Danmark, når de er kommet til Danmark.

Det er rigtigt, at nogle fra Chile, for øvrigt ikke størstedelen af dem – det var en hel undtagelse – tog hjem igen, og at nogle få ungarere er taget hjem igen. Det er vist nogle af de få eksempler på, at folk er taget hjem igen. Det er det, vi må konstatere, og så forholder vi os til virkelighedens verden.

Lige så godt og med god ret kan man spørge: Jamen hvad mener fru Anne Bastrup og hvad mener hr. Hans Peter Baadsgaard om undervisningen af anden-, tredje- og fjerdegenerationsindvandrere? Jeg har hørt mange meldinger fra mange socialdemokrater, også socialdemokratiske MF'ere. De vil da ikke lægge skjul på, at de er fuldstændig enige i det forslag, som vi har fremlagt her i salen i dag.

Det, der er den fundamentale forskel på det her forslag og det, vi diskuterede for 8, 9, 10 dage siden, er frivilligheden. Og jeg kan ikke forstå de argumenter, der her er fremme, om, at det er et diskriminerende forslag, og at det virker helt urimeligt, at vi fremsætter det, for det er jo netop et trosspørgsmål, idet der er forskellige holdninger til, om modersmålsundervisningen virker.

Min intuition og i øvrigt også mit erfaringsgrundlag fra andre lande siger mig, at det ikke virker rigtigt, at man efter skoletid, i SFO-tid, skal lære albansk, somalisk, arabisk, og hvad det nu ellers er for noget, sammen med kammerater fra de lande, og at man så kommer hjem til far og mor om aftenen og taler de pågældende sprog. Det er at stikke blå i øjnene på folk at have en eller anden naiv tro på, at bare vi værner om det grundlæggende, så skal det nok gå. For hvad sker der med de piger og drenge, som oplever et sådant forløb? Der sker det, at de ikke ordentligt lærer om dansk kultur, ikke ordentligt lærer danske normer og ikke ordentligt kommer ind i, hvad det vil sige at være sammen med danske kammerater.

Jeg har selv to børn i skole, og i begge deres klasser er der fremmedsprogede børn. Og der sker det, at de lige efter skoletid går hen og har albansk og somalisk og arabisk, og hvad det ellers hedder, og så bliver de altså taget væk fra deres kammerater i skoletiden så at sige, for SFO-tid er også at regne for skoletid, og det betyder, at de ikke ordentligt kan komme til at lære dansk. Det betyder, at de børn bliver for-

virrede, og det betyder også, at de ikke kommer til at få et ordentligt grundlag for at tage en uddannelse.

Det er min holdning, og det er også en holdning, som mange mennesker har, også folk, som undersøger de her ting, og det er også en holdning, som mange lande har valgt at have.

Så respekterer jeg, at der er forskellige holdninger til det, men derfor må ræsonnementet og konklusionen jo så også blive: Jamen hvorfor så ikke lade kommunerne selv bestemme? Så kan kommunerne jo selv vurdere, om man lokalt synes, det er en glimrende idé, at man har modersmålsundervisning. Det vil jeg ikke gøre mig til herre over. Jeg kan sige, hvad min egen konklusion er, og hvad mit partis konklusion er, men jeg vil ikke gøre mig til herre over, om en kommune vil tilbyde undervisning.

Men det er nok det, man er bange for fra regeringens og venstrefløjens side i den her sag: Man er bange for, at flertallet af kommuner vil sige nej, man er bange for, at de kommuner, som sidder med problemerne tæt inde på livet, og som sidder og skal forsøge at løse problemerne, siger: Nej, vores erfaring med det her er simpelt hen for ringe. Det har vi jo hørt fra vestegnskommunerne. At så nogle kommuner vælger at sige, at det er en god idé, som f.eks. nogle i Københavns Kommune gør – det er bestemt ikke alle – er da også helt fair og o.k. for vores vedkommende. Så må man vælge at gøre det i Københavns Kommune, men det må være frivilligt.

Når man sidder med problemerne ude i skoleforvaltningerne, når man sidder med problemerne ude i skolerne, så må man være de bedste og de første til at vurdere, om det er en god eller dårlig idé for ens børn. Og det er ekstremt formynderisk og vel i og for sig også forhistorisk at tro på, at man kan gøre noget godt for andre mennesker, når de ikke selv vil have det på den måde.

Så vi håber på, at det er en debat, som vil fortsætte. Det er i hvert fald et tema, som vi i frivillighedens tegn vil dyrke mere og mere, for jeg er sikker på, at vi vil opleve, at der tabes en generation af indvandrere på denne her måde, desværre, i den bedste mening.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg har tre korte bemærkninger. Først fru Anne Bastrup.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det kan i hvert fald ikke være forkert under en debat af denne her karakter, at man forholder sig til partiernes samlede politik. Venstre og De Konservative ønsker, at de her børn skal sendes hjem, hvis der kommer fred i deres hjemlande inden for en 7-års-periode, og så spørger jeg: Hvordan vil man sikre, at de rent faktisk kan deres modersmål?

Venstre og De Konservative har ikke noget andet svar end at sige, at det må forældrene selv klare. O.k., så klarer forældrene det selv, men ungerne kommer jo så ikke i SFO'en, fordi forældrene jo så skal finde et eller andet andet tilbud, eventuelt hos imamen om eftermiddagen, og så har vi ikke noget styr på, hvad det er for en undervisning, der i øvrigt tilbydes. Og så hænger det heller ikke sammen med det her beslutningsforslag, som hr. Brian Mikkelsen er ordfører for, i og med at man vil tage de her penge fra kommunerne og sige: I skal lave en kvalificeret danskundervisning, samtidig med at Københavns Kommune nu har påvist, at deres tilbud er godt. Københavns Kommune kommer så frem med, at den selv finansierer det, fordi pengene målrettet skal gå til en særlig danskundervisning. Forslaget hænger overhovedet ikke sammen.

Og jeg troede rent faktisk, at hr. Brian Mikkelsen på baggrund af vores debat om, hvordan man bedst lærer første andetsprog, nemlig ved, at man er god til grammatikken og sproget i sit første sprog, havde flyttet sig: at det var det, der gjorde, at man lærte sit første andetsprog.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Jamen jeg vil gerne fortsætte i fru Anne Baastrups spor, som jeg også gjorde det i forhold til fru Else Winther Andersen tidligere i debatten.

Når nu De Konservative ønsker sig, at den midlertidige opholdstilladelse i Danmark skal forlænges til 7 år, og hvis vi bruger eksemplet fra tidligere i debatten med, at man er barn af forældre, som er analfabeter, synes hr. Brian Mikkelsen så, det er rimeligt, at et barn, der så kun for alvor har lært dansk, skal sættes i den situation efter 7 år som 14-årig eller 18-årig at komme tilbage til det fædreland, som forældrene flyttede fra i sin tid, og kun kunne dansk? Synes hr. Brian Mikkelsen, at det er rimeligt?

Jeg kan ikke forstå det konservative menneskesyn; det må da stritte og gøre ondt, hvis man tænker konsekvensen helt igennem.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg hæfter mig meget ved, at hr. Brian Mikkelsens tonefald var sådan meget ydmygt, da han talte om, om der var mange eller få, der var taget fra Danmark og til deres hjemland og sagde, at der er nogle ganske, ganske få, der er taget hjem. Jeg ved ikke, om det var nogle chilenerne; der var også nogle andre, nogle ganske få. Men derfor er det jo interessant at få hr. Brian Mikkelsens klare bekræftelse på, at hr. Brian Mikkelsen og Det Konservative Folkeparti ønsker, at der skal sendes ikke få, men mange, mange hjem. Er det ikke korrekt opfattet?

Og det andet er om erfaringer: Der er entydige danske erfaringer. Når vi ser på den pædagogiske forskning, så ved jeg godt, at der er nogle Mikkelsen-erfaringer fra junior Mikkelsen-holdet, men hvilke erfaringer tror hr. Mikkelsen mest på, junior Mikkelsen-erfaringerne eller det arbejde, som seriøse danske pædagoger har foretaget systematisk og seriøst? Hvad tæller mest i hr. Mikkelsens univers?

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Se, nu er jeg jo konservativ, så jeg tror jo selvfølgelig meget på mig selv. Men hvis vi nu holder os til kendsgerningerne og empirien på området, så er kendsgerningen den, at der ingen – og jeg gentager: ingen – undersøgelser er, som dokumenterer, at man bliver bedre til at lære dansk, fordi man får modersmålsundervisning. Det er det, der er sagens kerne.

Det er jo også derfor, at hvis det nu var så saggørende og det var så fantastisk godt, det princip, man har her i Danmark, jamen så ville alle europæiske lande jo bruge det. Hvorfor skulle de ikke gøre det? De ville stå i kø for at opleve det danske vidunder, det fantastiske eksperiment. Men det er jo ikke sagens kerne.

Langt de fleste europæiske lande tilbyder ikke modersmålsundervisning, og det er der selvfølgelig en årsag til. Jeg kan jo konstatere, at vi i hvert fald ifølge regeringen og regeringens venstreside har en restriktiv flygtningepolitik og indvandrerpolitik i Danmark. Og nu er der jo lande i Europa, som så har en mere liberal politik, men selv om de har en mere liberal politik, har de altså valgt ikke at tilbyde moders-

målsundervisning, og det er selvfølgelig ud fra deres erfaringsgrundlag.

Til fru Anne Baastrup: Jamen realiteten og kendsgerningen er – og det er også et svar til hr. Henrik Svane – at langt, langt, langt de fleste vælger at blive boende i Danmark. Man kommer hertil frivilligt trods alt. Man vælger at etablere sig i Danmark, og så må kendsgerningen og konstateringen jo også være, at så må man lære dansk for at klare sig i det danske samfund, så er det ikke andre sprog, man skal lære for at klare sig.

Hvis man vil lære andre sprog, så er det en forældreopgave. Det synes jeg er glimrende. Det er fornemt. Det ville jeg også påtage mig som forælder i et andet land, men jeg ville ikke forvente, hvis jeg flyttede til et andet land, at det land skulle lære mine børn dansk, fordi jeg havde valgt at etablere mig dér. Det er mit ansvar.

Det danske samfund har ansvar for, at de børn kan klare sig hos os, fordi realiteten er, at de bliver boende. Hvis vi så får ændret det – og det er min sidste replik på spørgsmålet om flygtninge – så tror jeg, og det er også derfor, det undrer mig, at hr. Søren Kolstrup er oppe på den knage, at de fleste ansvarlige politiske partier jo gerne ser, og det gør flygtninge jo forhåbentlig også selv, at hvis der er kommet fred og ro i deres hjemland, så vil de gerne tilbage igen.

Jeg har den humanistiske tilgang til det, at hvis man flygter fra undertrykkelse, nød og forfølgelse, så må man have adgang til at komme til Danmark. Men hvis der så er kommet ro i ens hjemland og man ikke bliver forfulgt, fordi man har den hårfarve, man har, eller fordi man har den tro eller den politiske overbevisning, man har, så skal man tilbage igen.

Det er jeg sikker på at langt de fleste flygtninge føler, og det er jeg sikker på at de fleste politiske partier føler, men realiteten er altså bare, at sådan fungerer det ikke herhjemme i dag, og så må man lære folk dansk.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Der er jo vild forvirring om Venstres og De Konservatives udlændingepolitik for tiden, men jeg må konstatere, at der i hvert fald er en enkelt ordfører, nemlig næstformanden for Det Konservative Folkeparti, der ikke ønsker at få gennemført Det Konservative Folkepartis udlændingepolitik. Det ser jeg frem til, og jeg er

meget glad for det, og jeg håber, at den opfattelse kommer til at blive delt af hele den konservative gruppe.

Hr. Brian Mikkelsen er en meget fin mand i den gruppe, og jeg går ud fra, at han også har så stor gennemslagskraft, at Det Konservative Folkepartis udlændingepolitik bliver ændret således, at udlændingene ikke skal sendes hjem inden for en 7-års-periode. Hvis det er sådan, at hr. Brian Mikkelsen holder fast i, at de skal sendes hjem, så forsvinder jo det humanistiske menneskesyn, og så forsvinder alle de pæne ord, hr. Brian Mikkelsen lige har sagt, og så bliver alle jo lidt kede af det.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Jeg er enig med den konservative ordfører i – som jeg også har sagt tidligere fra Tingets talerstol – at en succesfuld integration er en frivillig tilbagevenden for en flygtning. Det står jeg ved, og jeg tror også, mit parti står fuldstændig bag den holdning, for det ville være det bedste.

Men vi ved selvfølgelig også af erfaring, at den type krige, som skaber flygtninge i vor tid, ikke er – man kunne sige det lidt koket – en god, gammeldags krig, hvor der kommer en fredsslutning, og så kan der nok findes ud at lave nogle ordentlige tilbagesendelser, osv. Det er jo ofte etniske krige, borgerkrige osv., og derfor tager det lang tid. Men jeg kan altså konstatere, at Det Konservative Folkeparti ønsker, at Folketinget ikke skal bevilge offentlig støtte i 7 år til, at de børn og unge, der måtte komme hjem på et tidspunkt, skal kunne lære deres modersmål, og jeg trækker igen den familie frem, hvor forældrene, som er analfabeter, ikke kan lære børnene deres eget sprog.

Det er altså det menneskesyn, som vi nu skal begynde at operere med i forbindelse med De Konservative, og det synes jeg ikke er behageligt.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Da jeg sagde i et spørgsmål til hr. Brian Mikkelsen, at de danske erfaringer med tosprogedes undervisning er rimelig entydige, og at de i hvert fald under alle omstændigheder viser, at modersmåls- og danskundervisning kan være til gavn for hinanden, svarede hr. Brian Mikkelsen: Nej, der findes andre erfaringer.

Derfor spørger jeg helt konkret hr. Brian Mikkelsen: Hvordan læser hr. Brian Mikkelsen

så erfaringerne fra de københavnske sproggruppeforsøg, som peger i en bestemt retning? Er det sådan, at man i Det Konservative Folkeparti har nogle præcise kritikpunkter i de erfaringsopsamlinger? Jeg læser bogen meget entydigt, men det er muligt, at man læser den på en anden måde i Det Konservative Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Når vi nu diskuterer den knage, som hedder flygtningeproblematikken, vil jeg som en anden senator Cato igen sige: »I øvrigt mener jeg«, at problemet er allerstørst på hele indvandrersiden, når anden-, tredje-, fjerdegenerationsindvandrere osv. også får modersmålsundervisning, hvilket virker helt malplaceret. Men lad os tage det lille segment, som hedder flygtningediskussionen.

Til hr. Søren Kolstrup og hr. Henrik Svane: De erfaringer, der er i Københavns Kommune, ser ud til at være positive for Københavns Kommunes vedkommende, så for min skyld ingen alarm, så må Københavns Kommune jo fortsætte med det forsøg, men jeg tvivler på, at man vil gøre det, når det kommer til stykket.

Jeg har hørt om de holdninger, man har inde i Borgerrepræsentationen på Københavns Rådhus, men vi hører også helt andre meldinger. Lad os tage nærområdet, de storkøbenhavnske vestegnskommuner, hvor vi hører en Anders Bak, som er borgmester i Høje-Taastrup, hvor vi hører en Kjeld Rasmussen, som er borgmester i Brøndby, hvor vi hører en anden socialdemokratisk borgmester, nemlig Per Madsen i Ishøj, og hvor vi hører Kjeld Hansen, der er socialdemokratisk borgmester i Herlev. Alle siger de med én og samme tunge, at deres erfaringer med modersmålsundervisningen mildt sagt er elendige.

Når vi så ser sagen i et større perspektiv og ser ud i Europa, er der ikke mere end to andre lande, som også tilbyder modersmålsundervisning, og hvis vi ser på hele verden, hvor der findes over 200 lande, er der ikke andre lande, der har fulgt vort eksempel, må jeg sige til hr. Søren Kolstrup. Godt nok er vi kloge og fantastiske her i Danmark, men er vi så kloge, at vi ved meget bedre end resten af verdens befolkning, hvad der skal til? Det tillader jeg mig at tvivle på.

Fjerde næstformand (Margrete Auken): Så er det hr. Søren Kolstrup for tredje og sidste gang.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg skal blot konstatere, at når hr. Brian Mikkelsen nærmest bringer diverse socialdemokratiske borgmestre i vidnesranken i denne sammenhæng, men ikke bringer nogen rapporter fra de mennesker, der har undersøgt sagen, bliver det svært at føre debatten. Men jeg takker, fordi hr. Brian Mikkelsen erkender, at der foreligger positive erfaringer fra Københavns Kommune, for så har vi dog endelig i det mindste fået ikke en fælles enighed, men en fælles erkendelse.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Valg af 8 medlemmer til Jernbanerådet for perioden 1. april 2000 – 31. marts 2005.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:
 en gruppe på 97 medlemmer: Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Centrum-Demokraterne, Det Radikale Venstre og Enhedslisten;
 en gruppe på 80 medlemmer: Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Kristeligt Folkeparti og Frihed 2000.

Valgt blev:

Jytte Wittrock (S)

Margrete Auken (SF)

Vibeke Peschardt (RV) Arne Melchior (CD)

Svend Heiselberg (V) Kristian Jensen (V)

Brian Mikkelsen (KF) Ole Donner (DF)

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Mødet hævet kl. 14.22

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 14. marts 2000 kl. 13.00.